

Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas redogörelse 2003/04:JO1 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse för tiden den 1 juli 2002–den 30 juni 2003. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

I betänkandet behandlas även en motion från allmänna motionstiden 2003. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Ämbetsberättelsen.....	5
Motionen.....	5
Gällande bestämmelser.....	5
Utskottets ställningstagande.....	6
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Redogörelsen.....	7
Motion från allmänna motionstiden hösten 2003.....	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Justitieombudsmännens ämbetsberättelse

Riksdagen lägger redogörelse 2003/04:JO1 till handlingarna.

2. Förlängd preskriptionstid hos justitieombudsmännen

Riksdagen avslår motion 2003/04:K245.

Stockholm den 20 november 2003

På konstitutionsutskottets vägnar

Gunnar Hökmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Hökmark (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Helena Bargholtz (fp), Kenth Högström (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Mats Berglind (s), Henrik S Järrel (m), Anders Bengtsson (s), Tobias Krantz (fp), Kerstin Lundgren (c), Helene Petersson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Billy Gustafsson (s), Gustav Fridolin (mp) och Inger Jarl Beck (s).

Redogörelse för ärendet

Riksdagens ombudsmän har enligt 11 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän överlämnat sin ämbetsberättelse (redogörelse 2003/04:JO1) för tiden den 1 juli 2002–den 30 juni 2003. Ärenden som rör Riksdagens ombudsmän bereds av konstitutionsutskottet.

Inga motioner har väckts med anledning av redogörelsen.

Justitieombudsmännen har inför utskottet muntligen lämnat uppgifter om sin verksamhet. I samband med utskottets granskning har utskottskansliet besökt ombudsmannaexpeditionen och gjort en genomgång av ämbetets äldsta ännu inte avgjorda ärenden.

I betänkandet behandlas även en motion från allmänna motionstiden 2003, se bilaga 1.

Utskottets överväganden

Ämbetsberättelsen

Ämbetsberättelsen inleds med en skrivelse till riksdagen som innehåller uppgifter om organisationen och verksamheten, bl.a. vissa statistiska uppgifter. Under perioden nyregistrerades 5 226 ärenden, en ökning med 652 (14,3 %) i förhållande till verksamhetsåret 2001/02. Antalet avgjorda ärenden uppgick till 4 980, vilket innebär en ökning med 392 (8,5 %) jämfört med föregående verksamhetsår. De oavgjorda ärendena i balans var vid verksamhetsårets slut 986. Detta betyder att balansen under året ökat med 246 ärenden (33,2 %). Det anges att denna betydande ökning, som följer efter ett antal år med sjunkande balanser, huvudsakligen torde bero på dels att JO av budgetskäl under verksamhetsåret måst avstå från att anställa vikarier för långtidstjänstlediga föredragande, dels att personalomsättningen varit ovanligt hög.

I ämbetsberättelsen redovisas vidare bl.a. vilka remissyttranden m.m. som ombudsmännen avgett och vilka inspektioner som de företagit. I nio fall har beslut överlämnats till riksdagsutskott, departement inom Regeringskansliet eller myndigheter. Ämbetsberättelsen innehåller även uppgifter om deltagande i konferenser, seminarier och utbildningsverksamhet samt om internationellt samarbete. Huvuddelen av ämbetsberättelsen innehåller redogörelser för ärenden av större allmänt intresse.

Riksdagen valde den 5 december 2002 förre justitieombudsmannen Jan Pennlöv att vara ställföreträdande ombudsman under en tid av två år fr.o.m. den 1 januari 2003.

Motionen

I motion 2003/04:K245 av *Torsten Lindström (kd)* föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över och förlänga preskriptionstiden hos JO från två till fem år. Motionären anför bl.a. att i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän finns en tvåårig begränsningstid för anmälan till JO. I motionen framhålls att en del tveksamheter runt myndighetsutövning inte uppdragas förrän efter längre tid.

Gällande bestämmelser

Enligt 20 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän bör ombudsman ej till utredning uppta förhållanden, som ligger mer än två år tillbaka i tiden, om ej särskilda skäl föreligger.

Tidsbegränsningen hade sin motsvarighet i 20 § lagen (1975:1057) med instruktion för justitieombudsmännen. I förarbetena motiverades tidsbegränsningen bl.a. med att de nya reglerna om ansvar i offentlig tjänst innebar att disciplinpåföljd inte skulle kunna åläggas arbetstagare efter en tvåårsperi-

od. Vidare anfördes att det ofta inte torde vara möjligt att förebringa en tillförlitlig utredning och att det inte heller föreligger ett lika påtagligt behov av en kontroll från JO:s sida som då det gäller mer aktuella fel. I motiven angavs emellertid även att JO borde kunna ta upp ett ärende till undersökning vid misstanke om brott med längre preskriptionstid än två år eller om det eljest kunde anses påkallat från allmän synpunkt (SOU 1975:23 s. 103 och bet. KU 1975/76:22 s. 52 f.).

Utskottets ställningstagande

Den av utskottet företagna granskningen av redogörelse 2003/04:JO1 har inte gett anledning till något särskilt uttalande.

I motion 2003/04:K245 förespråkas en förlängning av tidsfristen i den lagbestämmelse där det föreskrivs att justitieombudsmännen ej till utredning bör uppta förhållanden, som ligger mer än två år tillbaka i tiden, om ej särskilda skäl föreligger. Utskottet anser att det inte finns skäl att ändra den i bestämmelsen angivna fristen. De skäl som anfördes när tidsfristen lagfästes är alltså giltiga. Motionen avstyrks.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2003/04:JO1 Justitieombudsmännens ämbetsberättelse.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:K245 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över och förlänga preskriptionstiden hos Justitieombudsmannen från två till fem år.